

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **GORENJEČ** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Kje je naš narodni ponos?

II.

Drugo, česar so se naši nasprotniki oprijeli, je bilo gospodarsko polje, osobito denarne zadeve in kupčija. Ker so Nemci imeli v oblasti šolo, so usposobili svoje sinove za vse panoge ter s tem zvezali našemu narodu roke. Najprvo so z denarjem omrežili naše ljudstvo, da je bilo popolno odvisno od svojega najhujšega sovražnika. Narod, ki je pa odvisen v gospodarskem oziru, se ne more dvigati. Namesto, da bi bili oholi naši sovražniki hvaležni, da smo jim s svojimi krvavimi žulji kopicili bogastvo na bogastvo, sebi pa s tem spletali bič, s katerim so nas neusmiljeno in do krvi bili, so se nam rogali in zasramovali naš rod. Ni se torej čuditi, da je narod slovenski izgubil vso samozavest, da se je Slovenec sramoval svoje narodnosti in se je tudi še danes pogosto sramuje. Ako pridejo naši ljudje med Nemce in Lahe ter tam prežive kako leto ali vsaj nekaj mesecev, se zbog svoje nadarjenosti precej nauče tujega jezika. To ni ravno napačno, ampak celo koristno. Z obžalovanjem pa opazimo, da domu prišedši lomijo tuj jezik, ker menijo, da so kaj več vredni, ako zaničujejo s takim postopanjem svoj narod. To se godi tudi v krajih, kjer je velika industrija, katera je žali bog skoro izključno v rokah naših nasprotnikov. Nemški živelj je že tako okužil naš jezik, da je skoro vsaka beseda spačena z nemško primesjo in to v toliki meri, da je težko umeti tako popačeni jezik. Da se bode naš narod popolno osvobodil, treba mu dvojnega osvobojenja, in sicer na gospodarskem polju, in vzbujenja samozavesti. Na gospodarskem polju imamo že precejšnje uspehe zabeležiti. Koliko naših ljudij so že rešili dobro zasnovani denarni zavodi, katerih koristni

vpliv se bode kazal v vedno večji meri, čim bodo imeli trdnejšo podlago.

Ali samozavesti nam pa še manjka na vseh koncih in krajih. Našemu ljudstvu je treba vcepiti, da nismo narod hlapcev in dekel, ampak narod, ki je Nemcem dajal tako slavne može, kakršnih oni sploh ne premorejo. Treba jim je dokazati, da smo se kljub vsemu zatiranju ne-nasitnih pritepencev, ki so prišli s praznimi želodci v našo lepo deželo, ne samo vzdržali, ampak celo tako napredovali, da jih v mnogem nadkrijujemo, dasi so oni imeli vse predpogoje, da bi nas bili daleč prekosili, ko bi imeli toliko zmožnosti, kakor jih imamo Slovenci. Ali nismo opravičeni z velikim ponosom zreti na svoj rod in s ponosom trditi, da bi Nemci že davno umrli gladu, ko bi jih Slovenec ne bil nasitil s svojimi žulji. Stebri tiste toliko hvaljene nemške učenosti so bili po veliki večini duševni velikani, po katerih žilah je tekla čvrsta slovenska kri. In take narodnosti naj bi se sramovali? Ne, tega ne smemo nikdar in nikoli storiti. Naš narodni ponos bodi svetla zvezda na poti, ki smo si jo začrtali.

Kakor hitro smo Slovenci začeli nekoliko ponosneje dvigati svoje glave, je nastal v nasprotnem taboru strah in trepet. To nam dokazuje, da se pač lepo sliši ona bajka o slovanski pohlevnosti in ponižnosti, a pohlevnost in ponižnost, ti sicer lepi čednosti, bi bili našemu narodu v pogin. Naši odpadniki in izdajalci, ki so prodali svojo mater, nas sicer grde pred svetom na vse načine, kakor bi bili najhujši divjaki, dà, celo ljudožrci, n. pr. sodniki in sodni izvedenci, ki so svinjske kosti spoznali za kosti hčerke slabomnega Bratuša, a poštenjaki drugih narodov sodijo zelo spoštljivo o nas.

Ta dejstva nas uče, da smemo z vso pravico biti ponosni na svoj rod. Budimo pri naših ljudeh narodno zavest, ker le s tem si bomo priborili mesto, kakršno nam gre med izobraženim svetom. Visoko smo se povzpeli kljub vsem zaviram, a še vedno višje in višje se hočemo, zatorej:

„Naprej zastava Slave!“

Glede naročbe časopisov.

Izšla je naredba c. kr. trgovskega ministrstva na Dunaju od 17. oktobra 1904, št. 54.047, glede naročbe v tuzemstvu izhajajočih časopisov in perijodičnih listov po posredovanju pošte. Naj podajamo tukaj izvleček iz nje:

1.) Poštni uradi prevzamejo naročila na tuzemske časopise in perijodične liste v ta namen, da je odposljejo časniškim upravam.

2.) Časniške uprave, ki dopuščajo, da jim naročila na ta način dohajajo, imajo bližnjemu c. kr. poštnemu uradu naznaniti pismeno časnike in perijodične liste v svrhu, da se iste vknjiži v časniški imenik I. Prijava mora obsezati: Ime časopisa ali perijodičnega lista in morebitnih rednih prilog, kraj, kjer izhaja list, kolikokrat izhaja, naročbeno dobo (ali mesečno, ali četrtletno i. t. d.), sedež časniške uprave, oddajni poštni urad iste in naročbeno ceno za odposiljanje potom pošte v tuzemstvu. Istotako se ima vsaka prememba naznaniti pismeno dotičnemu poštnemu uradu. Časniški imenik I. izide vsako leto v polovici decembra; v polovici meseca marca, junija in septembra izidejo dodatki k istemu. Da se prijave ali popravke more uvrstiti v časniški imenik ali dodatke, morajo se poslati najmanj štiri tedne pred zgoraj navedenimi obroki; v nasprotnem slučaju bi se ne moglo jamčiti za uvrstitve.

3.) Pri naročbi časopisa ali perijodičnega lista plača naročnik naročnino in poleg te pristojbine 10 vin. za pošto posredovanje; to pristojbino se zahteva samo jedenkrat, ako naroči naročnik istodobno večje število iztisov jednega in istega časopisa ali istega perijodičnega lista in ako naročbeno doba teh iztisov istočasno pričenja in neha. Naročiti se more samo za dobo, naznačeno v časniškem imeniku. Naročnik dobi o izvršeni naročbi in plačani naročnini pobotnico.

4.) Naročila in naročnine pošiljajo se nemudoma pristojnemu poštnemu uradu časniške uprave, katere dolžnost je, da iste pri poštnem uradu prevzema. Dolžnost časniške uprave je, ako ni izjavila, da bode naročila in naročnine pri poštnem uradu sama prevzemala, da nastavi v to svrhu pooblaščenca, kateri dobi vsaki-krat poštournadni izkaz o prejetih naročninah. Za hranjenje se ne zahteva nikake pristojbine. Z izročbo naro-

čila in naročnine je dolžnost poštne uprave storjena. Na preključ izvršenega naročila se samo ozira, ako ni bilo naročilo in naročnina časniški upravi še izročena. Pristojbine 10 vin. se ne vrača.

5.) Poštna uprava jamči samo za vplačane naročnine v oni meri, kakor za poštne nakaznice. V širši meri ne jamči poštna uprava in posebno ne za redno izročevanje naročil in naročnin za dolžnosti in obveznosti, katere ima izdajatelj za vrnitev naročnin v slučaju, da časopis prestane izhajati i. t. d.

V Kranju, 26. novembra.

Sijajna manifestacija se je vršila v nedeljo dopoldne v Trstu. V «Narodnem domu» se je zbralo na tisoče Slovencev na protest, da se še sedaj nimajo slovenske šole v Trstu. Navzoči so bili tudi socijalni demokrati. Sprejeli so dve ostri resoluciji v zadevi slovenske šole v Trstu, potem pa odkorakali, kakih 10.000 po številu, pred namestništvo z deputacijo na čelu, ki je izročila spomenico svet. Schwarzu. Množica je pela slovenski pesmi, se vrnila pred «Narodni dom» ter razšla v najlepšem redu. Nič se ni zgodilo, niti jeden redar ni imel nič opraviti. Tako manifestirajo Slovenci v resnih stvareh.

Iz državnega zbora. V petkovi seji se je nadaljevala debata o izjavi ministrskega predsednika. Poslanec Sternberg je razpravljaval o aferi Wallburg in napadel nekatere člane cesarske rodbine. Za njim je govoril socijalni demokrat Pernersdorfer, ki je strastno napadel ministrskega predsednika in cesarsko hišo. — V sobotni seji je dr. Körber zavratal nezaslišane napade na cesarsko hišo. Poslanec dr. Demel je protestiral radi slovanskih šlezijških sporednic na učiteljski v Opavi in Tešinu. V nadaljnjih dveh sejah se je še vedno nadaljevala debata o Körberjevi izjavi. Med drugim je govoril proti vladi jako ostro poslanec Hrvat Biankini, ker se vedno ni odpoklicala dalmatinskega namestnika Handla.

Politični položaj na Ogrskem. Z zvižajo in nasiljem se je sprejela izprememba hišnega reda, ki bo imela dalekosežne politične posledice. Cela vrsta odličnih poslancev je izstopila iz vladine stranke, ker ne smatra postopanje vlade kot pravo. — Na veliki nedeljski skup-

PODLISTEK.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Dalje.

6.

Ko so bili oddaljeni kakih pet vrst od gostilne, je pričel ogljar konečno vendarle govoriti s svojima spremljevalcema. «Kdo si ti pravzaprav?»

«Človek!» — je siknil Salakin skozi zobe.

Bilo je mrzlo in Salakin se je tresel po celem životu. Metež je skoro prenehal, uesto njega pa je pihal mrzel veter. Ze dvakrat je skočil Salakin iz sani in tekel poleg njih, da bi se ogrel, toda težko mu je bilo gaziti po mehkelem snegu, vsled česar se je hitro vtudil, sedel zopet v sani in potem še huje zmrzoval. Vsakokrat pa, ko je skočil iz sani, izvlekel je ogljar, ki je tičal v debelem kožuhi in površni suknji, iz rokava kratek, debel korobač, s svinčeno utežjo na koncu. Salakin je vedel, da se pravi temu instrumentu «ubijalec» in čutil, kako se mu je srce jeze krčilo.

«Mi vsi smo ljudje!» je rekel ogljar. «Jaz te pa prašam, odkod prideš?»

«Jaz? — Od nikoder! Jaz sem brezdomovinec!» je odgovoril Salakin in klical: «Ivan, ali si še živ?»

«Da!» je odgovoril Ivan tiho.

«Ali te zebe?»

«Da!»

«Če vaju tako pogledam,» je rekel ogljar godrnjaje, «zdita se mi prav usmiljenja vredna! Oba razcapana; — sta pač lenuha, kakor se kaže!»

Salakin se je stisnil skupaj, molčal in se trudil ustaviti klopotanje svojih zob.

Ozrl se je krog sebe in ugledal skozi sneg, ki je padal sedaj redkeje, samotno, višnjevo odsevajočo ravan. Od tam semkaj prihaja le mraz in — brezupnost. Ničesar ni bilo videti, na komur bi izpočilo oko...

«Mi, iz Semakinove rodbine, — smo trije sinovi. Mi žgemo oglje, vozimo v mesto, v žganjarno. Mi živimo v miru, smo vedno siti, imamo obleke in čevlje... Vse, kakor se spodobi, Bog hodi hvaljen! Kdor zna delati in ne lenari, ne pohajkuje, — temu gre vedno dobro... Moja starejša brata sta oženjena, pa tudi jaz se oženim o Veliki noči. — Tako je! Kdor delati razume, ta naj si ne dela nikakih skrbi...»

Konja sta korakala le počasi dalje, zopet in zopet s trudom potegovaje. Sani so drčale sunkoma naprej in Salakina je treslo semtertje, kot oreh, na dlani.

Enozvoki, topi in težki ogljarjevi pogovori so mu pritiskali na srce kot mrzla opeka, stiskali ga, in hudo mu je bilo, da je moral poslušati otlj glas tega človeka.

«Ivan!» je zaklical.

«Kaj je?»

«Ti bi moral nekoliko teči...»

«Zakaj?» je prašal Kuzin s slabim glasom;

ščini liberalnega meščanstva v Budapešti je ministrski predsednik povdarjal v svojem govoru, da se je z izprembo poslovnika kršila dosedanja oblika, toda brez tega boja ni šlo več dalje. Vlada, oziroma parlamentarna večina je storila to z povzdignjeno glavo, z odprtim vizirjem ter se je tudi naprej napovedalo, kaj se namerava storiti, ne pa z zvijačo in na latinski način.

V **Macedoniji** se je položaj poslabšal, čeravno se je pred par dnevi poročalo, da je popolen mir ter da se je položaj vidno izboljšal. Tudi vprašanje glede pomnožitve inozemskih orožniških častnikov je rešeno ter je prva skupina avstrijskih častnikov že prišla v Skoplje, in sicer na 16. t. m. V Peči je te dni zasedlo brzojavno postajo 60 turskih častnikov, ki so hrupoma zahtevali, naj jim se izplača šestmesečna zaostala plača. Tudi v Prizrenu pričakujejo sličnih demonstracij. V Keperilu je 1000 mohamedancev zasedlo brzojavni urad. Zahtevali so, naj jih vlada štiti pred nasilstvi bolgarskega odbora. Izgredniki so napadli 6 Bolgarov. Enega so ubili, enega pa težko ranili.

V **staja v nemški Afriki**. General Trotha poroča iz Windhucha, da je v bitki pri Ombakahi dne 18. t. m. padel poglavar Isele Kavizeri. V njegovem žepu so dobili pismo njegovega sina, ki mu poroča, da so waterberški Heroreji popolnoma uničeni ter jih je 300 poginilo v pešeni puščavi. Iz Kapštadta je prispelo v Svakopmund 150 Burrov, ki bodo Nemcem služili za voditelje transportnih kolon. Tudi v sosednji nizozemski koloniji so se začeli puntati domačini ter so pomorili 23 farmerjev.

Rusko-japonska vojna.

Položaj na mandžurskem bojišču je neizpremenjen. Vojne operacije na obeh straneh so toliko dozorele, da je vsak čas pričakovati velike bitke. Zadnje dni operacije sicer mirujejo, a vendar to najbrže pomeni tišino pred nevihto. Obe armadi si stojita v streljni daljavi kakih 60 kilometrov nasproti. V sprednjih vrstah ruske armade so vsi voji noč in dan pripravljene na boj in leže navadno v obkopi. Za njimi se nahajajo rezerve, ki so nastanjene v podzemskih jamah. Vse kaže, da so važni dogodki pred durmi.

«Da ne zmrzneš!»

«Tudi tako ide!»

Ogljar je vzdihoval. Potem se je zakrohotal, obrisal si nos z rokavom in rekel: «Kakšna človeka sta vidva? In čemu živita? Zmrzujeta in lakoto trpita, ... to vendar ne gre, ... ali more človek živeti na ta način? Redno se mora živeti?»

«Deli z menoj svoj denar, potem živim redno!» je upil Salakin togotno.

«Kaj praviš?»

«Deli z menoj, pravim!»

«Delim kmalu s teboj! Ali vidiš tole, tu?»

Pred Salakinovim obrazom se je prikazala svinčena utež na korobaču, videl je ogljarjevi, zasmehljivo smejoč se, satansko črni obraz — in v trenutku mu je bilo, kot bi ga objel plamen, kot bi mu pokale njegove prsi in bljuvale ogenj. In ta ogenj mu je stopil v glavo ter pomočil vse, kar je bilo krog njega, v krvavordečo barvo. Segel je z desno roko kakor daleč je mogel in udaril ogljarja po obrazu in ga vrgel na hrbet. V tistem trenutku mu je padla svinčena utež med pleči, provzročila mu zbadajočo bolečino, da mu je zastajala sapa ...

«Pomagajte — morilec!» je upil ogljar v pretrganih glasovih.

Salakin se je vrgel z vso svojo telesno težo čezenj, objel njegov vrat s prsti, pritisnil krepko in stiskal ob enem ogljarjev život s kolena.

«Sedaj govori, vpilj, govori!»

Tudi ob reki Saho je situacija neizpremenjena. Japonci poizkušajo na vsak način obkoliti rusko levo krilo na izhodni fronti, a se jim gotovo ne posreči, kajti ruska artilerija jih večkrat prisili, da se morajo umakniti. Sodi se, da je Kuropatkin ob Sičan holmu pred središčem japonskih pozicij. Ruska armada se je na japonskem desnem krilu združila z glavnim oddelkom ter napadajo japonsko središče. Japonci so to opazili ter so pričeli prodirati proti ruskim pozicijam.

Zadnji boj vršil se je 20. t. m., kjer so imeli Japonci zopet veliko izgub. Napadli so namreč Putilovo goro, a morali so se umakniti proti Sejsaku. Izgube se cenijo na 80 mrtvih in 200 ranjenih; na ruski strani padlo je le 6 mož. Isti dan je neki ruski oddelek osvojil vas Učinci na levem krilu, 60 kilometrov jugozapadno od Dopindsana. Japonci, kolikor jih je bilo v dotični vasi, so se morali umakniti v smeri proti Tsiansanu. Izgube so na obeh straneh neznatne.

V Port Arturju so še vedno prepričanja, da se bo posadka vzdržala do skrajnosti. Tudi če bi padle zunanje utrdbe, bi Japonci potrebovali še mnogo žrtev, da bi prišli čez 10 metrov globok jarek, ki obdaja mesto. Četudi zavzamejo notranje mesto, se bodo obrežni forti zamogli samostojno braniti še mnogo dni, tako da ne bodo Japonci do prihoda baltiškega brodogoja imeli časa zopet utrditi te obrežne forte. Tudi če bi bila govorica, da šteje zdaj posadka 4000 mož resnična, ne provzroča nikake skrbi, ker postaja obrambna črta vedno krajša.

Z vso silo so Japonci zopet napadli Port Artur dne 15. t. m., a so bili z ogromnimi izgubami odbiti. Naval so ponovili 17. t. m., a tudi pri tem niso dosegli ugodnih uspehov. Zavzeli so nekaj manj važnih pozicij, katere so pa Rusi že preje podminirali.

Dopisi.

Iz Krope. Pred nekaj leti so se duhovniki na Kranjskem polotili vseh reči zunaj cerkve. Nekateri so ustanavljali konzume, drugi posojilnice, tretji mlekarne i. t. d. Splošno so bili in so še sedaj mnenja, da se mora okrog vsakega gospodarstva in blagajne sukati njih suknja. Posebno so posvetili vse svoje moči, da bi do-

Ogljar je težko hrkal, grizel Salakinovo jopo, obrnil se kot riba pod nožem in ravnotako skušal popasti vrat svojega nasprotnika. «Ubijalec» mu je padel iz rok, obvisel z enim jermenom na laktu roke in tolkel semtertja po Salakinovem telesu. Vsak tak dotikljaj ni provzročil sicer bolečin, — pač pa grozo ...

«Ivan! Pomagaj!» je upil Salakin z divjim glasom.

Ivan je ležal premražen v saneh in se sklopil med vrečami. Groza ga je obsla, ko je začul ogljarjev glas. Instinktivno je uganil, kaj se je zgodilo in potisnil glavo še globokeje med vreče. «Porečem, da sem spal, ... da nisem čul ničesar ...» si je mislil. Ko se je pa začel glas njegovega tovariša, spreletel ga je strah po celem životu, svignil je iz sani, kakor snežena kepa pod konjskim kopitom. Bliskoma mu je šinila v glavo misel, da bo ogljar tudi njega — Ivana — ubil, ako prevlada Salakina. In ko je prišel k obema človekoma, ki sta se zamotala enako velikemu vozlu, ko je zagledal s krvjo oblit, pa še vedno črni ogljarjevi obraz, in «ubijalca» na desnem laktu s krčevito po njem se stegajočo roko, je popadel to roko in jo pričel viti, lomiti, sukati ...

Mali kocasti konjiček z žalostnimi očmi je korakal, kimaje z glavo, počasno dalje in vlekel sani s tremi ljudmi, ki so se v njih sikaje in škripaje z zobmi premetavali, v mrtvo daljavo; drugi konj se je bal, da bi ne dobil od pesti in nog teh ljudi udarce, se je odvezal in zdirjal proč ...

Dalje prih.

bili v roke občine. Po nekaterih krajih se je posrečilo, da so spravili v občinske odbore same take ljudi, ki so jim tako ponižni, kakor kužek svojemu gospodarju. Tudi v Kropi imamo takega župnika, ki svojo široko postavo povsod vmes vtiče. Ta ošabni mož sliši na ime France Hönigman in je prav bobnečega glasu in še bolj napihnjenega lica, tako da bi človek mislil, da ne pusti skriviti nikomur niti lasu. Kropa je imela že več županov, kar pomnimo, in so jih Kroparji sami izbrali in izvolili. Zadnjega nam je pa izbral župnik, da se je lažje potem sukal okoli srenjskih stvari. Sicer so si dotičnega moža res Kroparji sami volili pred dohodom sedanjega župnika. Ker pa se ni izkazal kot posebno sposoben, bi ne bil isti več izvoljen, ko bi mu potekla doba. Toda prišel je v Kropo ošabni župnik in spoznal za pravega moža Luka Hafnerja, pristnega klerikalca in kimavca. V Kropi je najbolj znan ta mož pod imenom «Luknca». V začetku sta si bila z župnikom večkrat v laseh, in župnik je celo bajé javno pravil, da bi ga dal v preiskavo zaradi krive prisige, če bi se mu otroci ne smilili. Namesto, da bi bil župnik obrnil hrbet takemu človeku, kateri je po župnikovem prepričanju zmožen največje hudobije — krive prisige, podal mu je roko in začela sta delati za propad Krope. V svojo sredo sta zadnja leta še potegnila kroparskega milijonarja Jurija Magušarja. Ti trije so hoteli za kroparske kovače, te uboge trpine, katerim curlja od jutra do večera pot od izmučenega čela, pripraviti sedem lačnih let. Deloma se jim je to posrečilo, a slednjic je tudi kroparskim kovačem-trpinom prišlo odrešenje. Meseca maja so hoteli ti trije možakarji zapечатiti revščino kovačev, toda preprečili so jim: gosp. Fr. Solar in kroparski ter kamnogiški kovači in so dali Magušarju in Hafnerju sedem lačnih let s tem, da jima od takrat nobeden kovač noče več kovati, župnika so pa poplačali s tem, da nima več istega spoštovanja, kakor poprej. Ne bodemo dalje popisovali teh sedem lačnih let kovaških, pač pa hočemo oznaniti o osmih lačnih letih občinske blagajne, katere gospodar je bil začetkoma imenovani Luka Hafner ali Luknca. Pred nekaj meseci je moral ta mož odložiti županstvo. Govorilo se je, da občinska blagajna ni v redu in da je Hafner naredil luknjico vanjo. Zares je deželni odbor upeljal preiskavo in revizijo o izbornem županovanju devičarja Luknce. Preiskava je dognala, da je ta vrli «kolican» si hotel prisvojiti procente na direktnih davkih in s tem oškodovati tiste davkoplačevalce, kateri največkrat se toliko nimajo, da bi popravili si razdrapano streho, od katere so morali plačati občinske naklade. Teh občinskih doklad se je mož prisvojil skozi osem let 1350 K 82 vin. Za ubožno blagajno je prišlo denarja iz Radovljice za plačane sodne kazni od l. 1896 do 1903 celih 153 K. Razdelil pa ni ta znesek med reveže, kakor bi moral storiti, temveč je Luka Hafner sebe spoznal za največjega reveža in si pridržal vseh 153 K. V celem je primankljaja pri občini 1600 K 68 vin. Razen zgoraj navedenih 1350 K 82 vin. in 153 K je do zneska 1600 K 68 vin. prišlo še na ta način, da je vsako leto ta vrli katoliški mož se ustel pri seštevanju občinskih računov v svojo korist. Vendar bi se moglo moža imeti za poštenjaka, ako bi delal pošteno, kar je prejel od zakupniškega urada na užitninah. Nepredvidnih stroškov je napravil v osmih letih 2000 K. Za popravljanje občinskih potov je računal ogromno svoto, čeravno se je primeroma le malo popravljalo. Občinske seče (košnje) se po računih tega moža niso že več let kosile ali sekle. Ljudje pa vedo, da so se redno vsako leto, za to prejeti denar pa je izginit v «Luknco». Štamtino je pobiral od sejmarjev vsak semenj, pa je večkrat ni izkazal v računih. Znesek 82 K se po računih tudi še ni iztirjal od nekega visokega gospoda.

dalje prih.

Iz cerkljanske občine. Občinske volitve za občino Cerklje se bodo vršile dne 29. in 30. t. m. Občani, zavedajte se, sedaj je še čas! Takega občinskega odbora, kakor je v Cerkljah, menda ni nikjer na Kranjskem. Tam gospodarijo sami analfabetje, pisati menda ne zna nobeden, toliko manj brati. Na čelu jim stoji

Jazbec, bivši drvar v Slavoniji, znameniti igralec na karte in harmoniko, sedaj bajtar v Gradu. Zaupniki so mu: Koracman in njegov sin, ki živita samo od tujih grošev, kajti domače imetje je že itak pognano. Občino derejo kar na meh, da bode pozneje, ko to preneha, obleka za nadaljnjo življenje. Dalovšek živi nekje gor v hribih. Boga ne pozna drugega, kakor lesenega. Potrdi vse, kar kdo hoče, češ: «Meni je vse prav, kakor hočete, pa naj bo.» So pa še drugi, ki nimajo nič boljšega razuma, a jih ne znam imenovati, pa saj jih njihova dela dovolj označijo. Slišal sem, kako že nekateri lažijo okoli volilcev, med njimi Koracmani, katerim gre za obstanek življenja, ker drugače bode prišla potreba nekaj pričeti. «Nobelhajt» trpi le en čas, delati se jim pa ne ljubi. Kaj potem? Fehenga na moko. Čudim se ljudem v tej občini, kako da morajo biti tako mrtvi na duhu, saj živi vendar še nekaj poštenih in razumnih mož v soseski, pa se nobeden ne zgane; vse čaka padca, da se čezinčez zategne voz in da skupaj poginejo pravični med krivičnimi. Na noge tedaj, dokler je še čas, zakaj ura bije že enajsta. — Častiti bralec cenjenega «Gorenjca», nikar ne mislite, da je pisal ta dopis kak domačin. Popolnoma tuj človek je bil to. Razmere so mu že precej znane in o priliki vam bode povedal še kaj lepšega, dotlej pa zdravi.

Iz Selc. Stara navada je železna srajca. Tudi naša dolga — pardon! — mala rdečelasa Emica se drži tega načela. Vedno se zahaja v farovž podnevi in ponoči pri krasnem luninem svitu, ki tira marsikoga v skrajno sentimentalnost, čeravno se je poleti enkrat Rajtguzen lagal v «Slovcu», da ni res. E, poznamo se! Lagati vam je toliko, kakor moliti za žive in mrtve. Mi pa dobro vemo, da Emica ne zahaja radi gospodične kuharice, katero je učila nemški, ampak radi mladih kapelančkov. Izmed vseh treh ji menda ni ravno Rajtguzen najbolj všeč, kajti ta ima jako kritično vnanjost. Morda sta Francelj in novi Ludovik njen ideal. Kaj bo pa lažnivi Janez v Cerkljah rekel? Emica le pomisli! Seveda Rajtguzen je gospodar; temu se je treba najprej prikupiti, potem je pot v farovž svobodna. Peljala se je neko soboto žnjim v Davčo in prišla je šele v nedeljo zvečer nazaj. Pa tudi iskat ga je šla nekoč ob devetih zvečer sama s farovškim vozom. Na takih izprehodih pa nikdar ne pozabi iti v gostilno Čočovega Franceta, bivšega njenega ljubimca, akoravno ni nikdar maral zanj še prej ne, toliko manj pa sedaj. Emica, pristen farovski pristaš, a vendar je varal tvoje srčice. Lahko zapoješ znano pesem: Verlassen verlassen, verlassen bin ich . . . D'rum geh' ich ins Pfarrhaus . . . Žalibog, kar se tiče ljubezni, Ti boginja Fortuna si baš mila. Najpametnejše je, če se preseliš kar v farovž, kakor Julika v Besnici. Tako je, če se prekorači 30. leto.

Kamniške novice.

— Konj je udaril na prsi Miha Pirca po domače Kordina, posestnika v Novem trgu pri Kamniku tako, da ne bode več zmožen za delo.

— Vagon črnih kut je naročil naš tehant za Kamničane, ker so se ob volitvah tako dobro držali. Kute je vrezal rimski Sarto sam.

— «Lepi Janez» je opustil župansko kandidaturo Kosmovega Janeza, ker se boji prevelike ljubosumnosti od strani njegovih mladih in starih oboževalčij zaradi Kosmove «najlepše».

— Ljubitelj ruma je sedaj županski kandidat «lepega Janeza». Ako nas doleti ta čast, da nam bode «mladi poba» županoval, bodo «usmiljene matere» tako poskakovale od veselja, da bodo «beli metulji» kar frčali po zraku.

— Iz Francije izgnani Kartajzi se vabijo v Kamnik, kjer bodo izdelovali katoliški rum. Rum se bode dobil v zameno s «kufrom».

Novice iz selške doline.

— Žaga je odrezala g. Smehu, gozdarju pri g. Novaku v Železnikih desni kazalec pri prvem členu in ranila še druga dva prsta.

— Izredno drago je prodal štiri tedne starega teleta, g. Franc Tavčar iz Selc posesniku Kejžerju iz Sorice, namreč za — 100 K.

— V Železnikih trdijo, da je to norčevanje iz gosp. Košmelja, ker je nekdaj popisal, kako so medveda lovili v Železnikih. Saj je bilo res tako in če se zgodi kaka stvar in se o nji poroča, še ni norčevanje. Kdor se osmeši s takimi rečmi, kakor je bil dotični medvedov lov, se ravno tako osmeši, kakor se je Čočov France z interpelacijo v deželni zboru. Ali pa, vzemi vso stvar natančno, izgleda tako, kakor ta-le dogodba, ki se je vršila v Davči pri Jemcu pred 14 dnevi: Poznan je Ribničan iz Lajš, ki prodaja «akul» svojo «sūho robo». Pri Jemcu je izpil osem «frakelnov» zganja, da je slednjič zaspal v enem kotu. Zvečer pa so hišna mati zamesili v izvanredno veliko «meltrgo» — kruh. Potem pa so zagnili čez noč s toplo opejo, da bi se kruhek ne prehladil. Zjutraj pridejo mati k «meltrgi», da bi prevalili testo in naredili hlebe. Toda groza, ko sežejo v «meltrgo», zagrabi jo za človeko nogo, ki se je držala trupla nikogar drugega kakor — našega Ribničana, ki je nekaj zarenčal, ko so ga mati izvlekli iz «meltrge». Ribničan sam je pripovedoval v svojem narečju, kako je «blu», da je zašel v «meltrgo». «Pa noči sem šel vunkaj. Ko sem prišel nazaj, sem zapazil neko pogrnjeno stvar, katera je bila podobna postelji. Ker se mi je „zdejlu mejhku“, sem se vlegel. Čudno se mi je „zdejlu, ker je vse lajzlo akul mjane“, pa sem si mislil, da je ta postelja tako mehka. Pa sem legel.» Ker bi se to zdelo komu nemogoče, povemo v pojasnilo, da imajo po kmetijskih hišah zelo velike meltrge ali mētrge, v katere po več mernikov hkrati zamesijo. Zvečer ne denejo navadno pokrova na meltrgo, ampak kar pogrmejo s kakimi odejami. Tudi v tej hiši je bilo tako. Ker je bil Ribničan spil osem «frakelnov», je čisto verjetno in mogoče, da je imel to pokrito «meltrgo» za posteljo. Kljub temu, da je bil Ribničan čez noč zamesen v kruhu, so spekli hlebe in jih dali potem živini, tako da ni bilo posebne škode. Ribničan je pa le na mehkem spal, čeprav je vse «akul njega lajzlu».

— Vsled neprestanega deževja je Sora narasla ter poplavila mnogo travnikov in njiv. Bati se je, če ne preneha dež, zopet škode. Za duhovnike so take elementarne nezgode velika korist, ker ljudje plačujejo v odvrnjenje istih — maše. Zares, Bog se usmili priprostega ljudstva in mu daj manj dežja in več — pameti!

— Pri Tavčarjevi ograji, ki loči njegov vrt od ceste, so morali odstraniti železno tnje, menda zato, da se ne bo nabodel kak klerikalec, ko hodi ob dveh ponoči iz Trtice domov, ker mu ni cesta dovolj široka.

— Mašno kapo je pretečen teden izgubil kapelan, ko je šel maševat na Sušo. Bogve, kje so bile njegove misli.

— Strajnarjevi «patanoštri» se prodajajo po 3 kronice. Ni slaba kupčija.

Strašna nesreča na Hrušici

se je pripetila v noči od 21. na 22. t. m. pri gradnji karavanske železnice. V predoru se je razletela mina in je bilo pri tem ubitih 11 delavcev, 9 pa je težko ranjenih. Toda tisti, ki okrevajo, se ne bodo mogli posebno veseliti življenja, ker bodo brez dvoma svoj živi dan ostali pohabljeni. Nesreča se je zgodila, kakor nam poroča očividec, tako-le: Ob 8. uri 50 minut zvečer so v zgornjem rovu (Firststohlen), t. j. 1:50/2 metra v obsegu izstrelili nekoliko min. Strogo je prepovedano priblizati se k narazišču (Vorort), predno preteče deset minut. Ob 9. uri 5 minut se je zaslislala močna eksplozija. Na kakšen način se je to moglo zgoditi? Vsled streljanja je vdrla velika množica eksplozivnih plinov v rov ter se plin vnel, ko je prišel nadzornik ventilacije,

ki pa je izborno funkcioniral še po eksploziji. Vsi delavci so imeli varnostne svetilke. Cela nesreča je elementarnega izvira in krivda ne zadene nobenega. Tega mnenja je tudi nadsvetnik Hannack, ki je prišel z Dunaja proučit celo stvar. Da je bil plin toliko v neposredni bližini se nahajajočem prostoru, je dokaz ta, da so takoj po nesreči vsi organi: inženirji i. t. d. šli na lice nesreče ter niso mogli več konstatirati niti najmanjše množine plina. Poročilo židovskega dunajskega lista «Zeit» iz Ljubljane, da so celo kvadri leteli od narazišča, je silno smešno, saj se nikdar ne more zidati v zgornjem rovu.

V rovu se je slišala samo grozovita eksplozija, zemlja se je jela tresti, cele plasti zemlje in kamenja so se utrgale in padle v rov, tramovje je pokalo in vmes se je slišalo kričanje delavcev. Ljudi se je polastila strahovita obupnost, v prvem hipu je bilo vse okamenelo, nehoti je vsakdo mislil na beg, da bi utekel in se rešil groznega pogina. A to je trajalo le trenutek; potem pa je vsakdo mislil samo na to, da bi rešil one nesrečnike, ki še morda žive, ki jih še niso udušili plini, ki jih še ni ubilo kamenje. Strahovit prizor je bil to, ko so izpod zemeljskih plasti kopali mrtvece, ko so stokajoče, ranjence nalagali na vozičke. Poškodbe ponesrečencev so grozne, zato je bilo tudi agnosciranje mrtvecev silno težko, ker so spačeni do nepoznanja. Lase in brke imajo sežgane, obleka jim je zgorela na životu, koža na telesu jim je ožgana, udje kakor da bi bili pečeni. Zdravniška preiskava je dognala tudi grozne notranje poškodbe. Rebra, noge in roke so žrtvam zlomljene, črepinje več ali manj razbite, srca in ledice so počene in tudi jetra se poškodovana. Vsi ti ponesrečenci so bili takoj mrtvi in ni bilo zanje nobene rešitve, ako bi bili rešitelji tudi takoj na licu mesta. Mrtveci so bili grozovito spačeni, da jih ni mogoče spoznati. Obraz jim je črn, kakor oglje, oči izbuljene, telo opečeno, pokrito z blatno in strjeno krvjo. O nesreči se je takoj odposlalo natančno poročilo na Dunaj, odkoder sta takoj odpotovala na Hrušico sekcijski načelnik v železniškem ministrstvu Wurmb in stavbni nadsvetnik Hannack.

Na lice mesta je prišla sodnijska komisija, v kateri so bili: preiskovalni sodnik dr. Förster kot zastopnik državnega pravdnštva, zdravniška izvedenca dr. Stergar in dr. Schuster in tehniška izvedenca rudarski inženir P. Endlicher in deželni nadinženir Ivan Sbrizaj. Tej komisiji se je še pridružil obrtni komisar iz Ljubljane Žitnik, okrajni komisar iz Radovljice in okrožni zdravnik dr. Kogoj.

Ubiti so bili naslednji delavci: 1.) Hrvat Rado Narančič; 2.) Anton Kravanja, rojen l. 1857 v Dovi pri Bovcu; 3.) Aleksander Gaetani, roj. l. 1868 v Bergamo v Italiji, oženjen; 4.) Ivan Mihelič, roj. l. 1859 v Plužni pri Bovcu; 5.) Peter Tomeli, roj. l. 1884 v Mostah pri Križu; 6.) Andrej Mihelič, roj. l. 1853 v Plužni pri Bovcu, oženjen; 7.) Andrej Mihelič, roj. l. 1873 v Plužni pri Bovcu, oženjen; 8.) Matjaz Robič, rojen l. 1888 v Plavcu št. 8 nad Jesenicami; 9.) Ivan de Maman, roj. l. 1863 v Sapirolo pri Beluni; 10.) Anton Pirc, roj. l. 1880 v Komendi pri Domžalah, in 11.) Jakob Kurmanšek, roj. leta 1861 v Gavcih pri Šmartnem, Paka v slovenjegraškem okraju na Štajerskem, vdovec. Dne 23. t. m. sta umrla še dva delavca, od katerih se eden piše menda Bernik. V četrtek popoldne se je vršil pogreb. Krste so bile lepe, polne vencev s svežimi cveti. Občinstva je prisostvovalo na sto in stotine. — V bolnici za silo na Hrušici je menila tako vpitje, da človeka, kadar to sliši, izpreletava kar mrzel pot in da se mora ganiti pri tem tudi najtrše srce.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Fran Ondriček — v Kranju. C. kr. komorni virtuoz Fran Ondriček koncertuje dne 6. decembra t. l. v Kranju in sicer v dvorani «Gorenjskega Sokola» pod pokroviteljstvom «Narodne čitalnice». Dasi izpregovorimo o Ondričku samem, o tem nenadkriljivem virtuozu

v vijolinski tehniki, prihodnjič kaj več in dasi objavimo takrat tudi natančen program tega koncerta, vendar že lahko se laj obvestimo predvsem cenjeno meščanstvo mesta Kranja, da obogati koncertni vzpored z dvema točkama njegov virtuozi spremljevalec pianist Josip Famera in da nastopi v dveh pesmih tudi naš čitalniški pevski zbor.

Vaditeljski odbor «Gorenjskega Sokola» vadi vse člane in prijatelje društva k notranji tekmovalni telovadbi, katero priredi dne 2. decembra 1904, ob pol 9. uri zvečer v društveni telovadnici. Vstopnina za osebo znaša 40 vin.

Stiridesetletnico svojega bivanja v Kranju je praznoval minulo sredo v krogu svoje obitelji tukajšni trgovec, gospod Ferdinand Sajovic. Sajovičeva trgovina (pri «Pleiweissu») slovi radi solidnosti daleč naokoli, gosp. Sajovic sam pa uživa vsled svojega čistega značaja ter blagega srca splošne simpatije in si je s svojim nesebičnim rodoljubnim ter občekoristnim delovanjem stekel mnogo zaslug za naše mesto. Rodom na Turnu pri Velenju se je v Ljubljani izučil trgovstva in je v jeseni leta 1864 v Kranju otvoril svojo trgovino. Dasi doma vzgojen v tujem duhu, je že v Ljubljani spoznal svoje slovensko srce in prišedši v Kranj, je v onih burnih časih stal takoj spočetkoma v prvih vrstah narodnih bojevnikov. Zlasti v sedemdesetih letih se je z mladeniškim ognjem udeleževal političnih bojev v Kranju. Vedno je radodarno podpiral narodna društva in je bil opetovano izvoljen predsednikom «Narodne čitalnice». Blagor občine mu je bil posebno pri srcu. Nad 30 let je občinski odbornik in skoro toliko časa tudi svetovalec in občinski blagajnik. Bil je nekaj časa član trgovske in obrtniške zbornice, načelnik tukajšnjega gasilnega društva, dolgo vrsto let član in predsednik krajnega šolskega sveta ter zdravstvenega okrožja. Predsednik je olupševalnega društva in podpredsednik mestne hranilnice. Narodnjak od nog do glave je seveda tudi svoje otroke vzgojil v strogo narodnem duhu. Požrtvovalnemu rodoljubu in čislaneemu someščanu izrekamo najiskrenejše čestitke na redkem ter častnem jubileju.

Is Besnice se nam piše: Prav hvaležni smo Besničani «Gorenjcu», ker nam pomaga v boju zoper težko moro, ki tlačí nas in naše otroke že skoro deset let. Naš fajmošter Franc Pokorn si je res že domisljal, da sme v Besni postopati tako, kakor kak turški paša. Sedaj, ko smo mu začeli malo občutnejše stopati na prste, pa sam ne ve, nad kom naj bi stresel svojo jezico. Največ preglavice mu delajo «Gorenjčevi» dopisniki. Išče jih sedaj na Čepuljah, potem v Kravji dolini, potem zopet na Koroski Beli in slednjič v Kranju. Če mu ne bodo dali v «Gorenjcu» miru, pravi, da bo že tako napravil, da bo vse «smrdelo». Ej, Medvedov gospod, saj že smrdi dovolj. Smrdelo bo pa še bolj, če nas s svojim neotesanim obnašanjem prisilite, da bomo napravili pritožbo na knezoškofjski ordinarijat. Na božjo pot hočete na sv. Katarino, da bi tam izprosili pameti za «Gorenjca». Tudi mi vam prav toplo priporočamo tako romanje, ali prosite predvsem milosti zase. Ako vas sv. Katarina usliši in vas slednjič vendarle enkrat sreča pamet, potem vam več ne bo treba stikati po dopisnikih in v Besnico se bo zopet povrnil tako zaželjeni mir. Bojimo se pa, da sv. Katarina zaradi Medvedovega Franceta ne bo delala čudežev in zato bi vam bili prav hvaležni, ako bi nam dali slovo. Saj ste že lani na prižnici izjavili, da ste nas siti do grla. Bodite uverjeni, da tudi nas navdajajo prav ista čutila. Razun gdč. Julike bi se nihče ne jokal za vami in ajdovco imamo vedno pripravljeno. Da bi pa v tem slučaju, kakor ste govorili, Besnica kar pet let ostala brez duhovna, nam ne gre v glavo. Ali ste morda na sv. Joštu pregloboko pogledali v kozarec, ker ste se povzpeli do tako smešne grožnje? Kar tako se Besničani ne damo ugnati, kakor ubogi solarčki, nad katerimi lomite palice in katere tako neusmijeno pretepate, da se valjajo po tleh in brcajo okoli sebe, da vam potem z blatom onečejajo vašo prečastito suknjo. In še celo predsednik krajnega šolskega sveta je ta ljubitelj bridke palice.

Olajševalno je le to, da se je povzpeli do te časti le s pomočjo svojega lastnega glasu. Konečno vas prosimo, g. urednik, da nam stojite ob strani tudi še v prihodnje. Le ponatiskujte naša poročila, če mali Pokorn same jeze skoči tudi iz kože. Še vedno nam je njegov meh ljubši, kakor pa cel. Naj le hladi svojo jezico s popravki, saj vedno lahko pristavite, da je vse res, kar ste objavili. To Besničani tudi prav dobro vemo in tako še bolj spoznavamo re-nicoljubnost svojega dušnega pastirja. Le toliko naj resnici na ljubo povemo, da Medvedov France ni na praznik vseh svetnikov, marveč nedeljo prej, pridigoval o «hudičevi larfi». Kljub temu lahko na ta izraz vzame patent. Če bo šel tudi letos — kakor običajno — pustne dni v Kranj pridigovat, vzame naj to larfo kar seboj in imeli boste v Kranju — najlepšo maskaro!

Sava je po zadnjem večdnevem deževju močno narastla, in sicer 3'30 m nad normalo. Od leta 1896. nismo imeli tako velike Save. Tukajšnjemu posestniku g. Edv. Šimnicu je vzela kolo; tudi čoln, ki je bil priklenjen na savskem mostu, je odplaval.

Zupanom v Kranjski gori je izvoljen g. Gaspar Lavtižar.

Poroka. Danes se je poročil g. Rihard Jakopič, akademični slikar, z gospico Al. Černyjevo v Škofji Loki.

Nesreča. V Škofji Loki so tramovi padli na Janeza Porenta ter mu zlomili nogo.

Umrla je na Bledu dne 22. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj grofinja Serafina Welsersheimb, rojena baronica Cojz, vdova c. in kr. generalnega konzula Gottfrieda. Stara je bila 88 let. Njen sin je poslanik v Madridu. Njeno truplo so prepeljali minulo sredo v grajsčino barona Cojza na Brdu pri Kranju.

Ogenj v Bohinju. Dne 22. t. m. je gorelo Pod Studorom. Pogorelo je šest vezanih polnih stogov. Zavarovan ni bil noben pogorelec. Ravno ta dan je bila obletnica lanskega velikega požara.

Predavanje o mlekarstvu se je vršilo minulo nedeljo dne 20. t. m. na Brezjah. Predavala sta g. ravnatelj Gust. Pirc in g. Legvart.

V Smledniku sta se stepla 14letna dečka Franc Hafner in Janez Potočnik. Hafner je Potočniku stolkel ves nos tako, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

Iskas posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Mercur». Iščejo se: pomočnik manufakturijske stroke za deželo, pomočnik železninske za Ljubljano, 2 špecerijske za deželo, 3 mešane za deželo, praktikant za Jägerndorf, blagajničarka za deželo in prodajalka za deželo. — Službe išče: 20 pomočnikov manufakturijske stroke, 14 mešane, 4 špecerijske, 2 špec. in želez., kontorski praktikant in 2 prodajalki oziroma blagajničarki

Križem sveta.

Konec tatu. V Gradcu je bilo zadnji čas večkrat pokradeno pri trgovcu Rappelu. Končno je policija dobila sum na poštnega pomožnega sluga Ferdinanda Pucklarja. Dva detektiva sta šla v njegovo stanovanje, ki pa je bilo od znotraj zaklenjeno. Na poziv, naj odpre, je Pucklar štirikrat ustrelil v vrata. Detektiva sta nato vrata vlomila. a v hipu, ko sta skočila v sobo, si je sprožil Pucklar peti strel v sence ter se zgrudil mrtev. Enega sokrivca — nekega Jos. Klementa — že imajo pod ključem, ostale pa še iščejo.

Po nedolžnem obsojen. Državno sodišče se je bavilo te dni s tožbo nekega Petra Gosičkega zoper pravosodno ministrstvo za odškodnino, ker je 6 let po nedolžnem presedel. Gosicki je bil 9. maja 1897. pri porotnem sodišču v Novem Saudecu obsojen zaradi požiga v dosmrtno ječo, dasi je neprestano zatrjeval nedolžnost. Iz ječe si je prizadeval doseči, da bi se obravnava obnovila, kar se je lani njegovi materi tudi po-rečilo. Pri novi obravnavi je bil Gosicki soglasno oproščen. V ječi si je nalezl naduho. Zahteval je pri justičnem ministrstvu odškodnino za prestano kazen. Ministrstvo mu je nakazalo za vse skupaj 9200 K. S tem pa Gosicki ni bil za voljen ter je ministrstvo tožil za 11.540 K in dosmrtno rento 600 K. Razsodba se še ni izrekla.

Grof izvošček in mežnar. V Vel. Varaždinu se je naselil za izvoščeka grof Ladislav Stadnický. Dosedaj je bil grof ravnatelj graščine grofa Platen-Silberg. Ker pa je prišla graščina v druge roke, odpovedala se je grofu služba. Dobil je 10.000 K odpravnine. S tem denarjem si je kupil dva konja in voz ter si začel služiti kruh s prevažanjem ljudi in tovorov. Razen tega je tudi prosil za službo mežnarja.

Oporoka gledališke igralk. Miss May Irwin, bogata ameriška gledališna igralka, je naredila oporoko, v kateri določa 400.000 K za ustanovitev ameriškega narodnega gledališča. Po njeni smrti se mora ta svota tako dolgo nalagati z obrestmi, da naraste na 20 milijonov K, s tem kapitalom se potem ustanovi ameriško narodno gledališče, v katerem bodo smeli igrati le ameriški igralci in igralk. Igrati se bodo morale le ameriške igre, le tri tedne v letu se bodo smele predstavljati Shakespearove drame.

Kače v portugalskem parlamentu. Veliko vznemirjenje je nastalo nedavno v portugalski zbornici. Neki tajnik je vzel iz omare neke spise, pri tem pa je dregnil v gnezdo strupenih kač naočark, ki so planile na vse strani po dvorani. Tajnik je zbežal iz dvorane, zaloputnil vrata za sabo ter prestrašen klical na pomoč. Dolgo je trajalo, da se je našel pogumen mož, ki se je upal iti v sobo. Bil je to neki orožnik, ki je oborožen z batom previdno odprl vrata. Res se mu je posrečilo ubiti štiri strupene kače; potem pa ni mogel nobene več najti. Ker pa leži po sobi vse polno papirja in knjig, se uradniki boje, da še niso vse kače pobite ter se noben ne upa več v sobo.

Čez 23 let raskrito hudodelstvo. Pred 23 leti so našli na Furlanskem v reki Torre nekega moža, ženo, voz in konja. Ker sta bila mož in žena iz tujine, ju ni nihče spoznal ter se je splošno sodilo, da sta se po nesreči zvrnila v naraslo vodo. Sedaj pa je izpovedal neki kmet v Ville-i na smrtni postelji, da je on z dvema vaščanoma, ki ju noče imenovati, napadel tujce, ki so ju oropali ter s konjem in vozom vred vrgli v vodo.

Prodana žena. Neka lepa kmečka deklica iz Ampezza (Tirolsko), ki je služila v Italiji, se je seznanila z nekim Sicilijancem ter se kmalu na to z njim poročila. Toda mlada žena ni dolgo uživala zakonske sreče, o kateri je sanjala. Že tretji dan po poroki je prodal dobri mož svojo ženo za lepo svoto nekemu Turku v Aleksandrijo za njegov harem, kjer je revica še danes. Sicer se ji je posrečilo, da je svoje domače na Tirolskem obvestila o svoji usodi, toda njena osvoboditev bo zelo težavna, ako ne celo nemogoča.

Domača knjižnica.

«Trščanski Lloyd», list za narodno gospodarstvo, izhaja vsako soboto v Trstu in ima v zadnji številki tole bogato in zanimivo vsebino: Mornarica: Pomorska vlada za Dalmacijo. — Kako rasti troškovi oko uzdržavanja brzih parobroda prema porastu njihove brzine? — Trgovina: Trgovačko-obrtni muzej u Zagrebu. — Iz izložbe. — Sastanak trg. obrtn. komora. — Predavanje o hrv. trgovini i industriji. — Izvoz stoke iz Crne gore. — Nova konzularna akademija. — Vykaz činnosti ustfe.liho umistovaciho

odboru. — Vesta, dioničko društvo za industriju petroleja — Obrt: Prva udruga za stolar-ke i dekorativne proizvode u Zagrebu. — Gospodarstvo: Nova lutrijska igra na čudorednoj i gospodarskoj podlozi. — Prva seljačka zadruga za štednju i zajam u Bosni. — Lutrijska vučenja: Lutrijska vučenja u Avstriji. — Radničke vijesti: Kretanje radnika. — Izseljevanje: U Ameriku. — Iz Amerike. — Trgovačka zapisnica: — Književnost. — Svaštice. — Dopisnica uredništva. — Burzovne vijesti. — «Trščanski Lloyd» se priporoča trgovcem, industrijalcem, obrtnikom, posetnikom i. t. d. Naročnina na «Trščanski Lloyd» znaša na leto 12 K, a na pol leta 7 K. Naročnina se pošilja lastniku in glavnomu uredniku Fr. Kučiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104, T. 246.

Gospodarske stvari.

Tedenski sajam v Kranju dne 12 t. m.

Prignalo se je 122 glav goveje živine, 5 telet, 69 prašičev, 12 ovac, 20 kozlov, 125 bus. — 50 kg: pšenice K 10.50, prosa K 7.50, ovasa K 7.50, rži K 8.25, ajde K 8.—, ječmena K 7.—, fižol: mandalon in ribničan K 14.—, koks 14.—.

Uredništva.

— Dopisniku iz Bohinja: Vaš dopis pride zanesljivo pribodajč.

Prošnja.

Vse one gg. učitelje kranjskega okoliša, kateri so bili naprošeni, da sestavijo zgodovinske podatke dotičnih krajev za skupno zgodovino mesta Kranj in okolice, se tem potem najuljudneje prosijo, da te čimpreje storo.

Sever, Kranj.

Glinaste peči,

štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vase in druge glinaste izdelke v vseh barvah, tepešne in cene priporoča piva in največja

kovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

98-23

v Ljubljani.

Dečekat premiano!

Otroci!

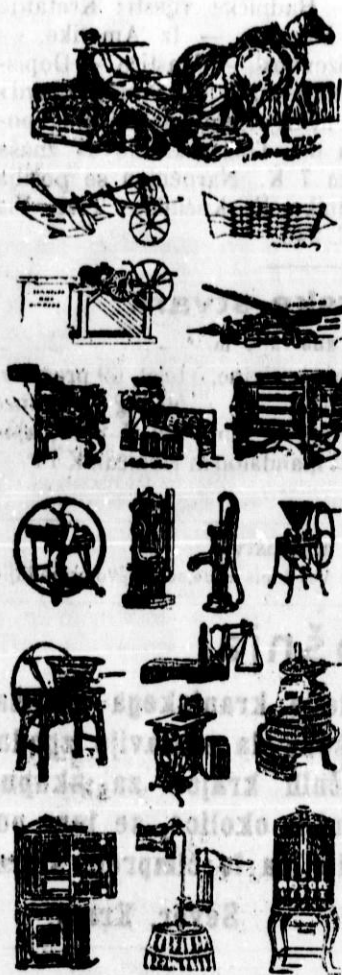
Karkol' Vam Miklavž je pripravil, v izložbi pri Kocmut-u vse je izstavil, piščalke, vozičke in punčke brhké, konjičke, osličke in backe čvrsté. Zato pa nemudoma v izložbo hitite, kar vsak poželi — prostó si zberite!

Janko Kocmut,

trgovina z galanterijskim in norimberškim blagom v Kranju.

Miklavž pride!

**Že veliko let dobro znani
stroji vsake vrste
za poljedelske in obrtne potrebe**

poljska orodja,
stiskalnice za seno,
trijerji,
či-tlnice za žito,
mlatilnice, vitli,
luščilnice za koruzo,
mlini za sadje,
mlini za grozdje,
stiskalnice za sadje,
stiskalnice za grozdje,
mlini za golanje,
stroji za rezanje repe,
slamoreznice,
koti za kuhanje klate,
sesalke za vino, pipe,
sesalke za vodnjake,
sesalke za gnojico,
kropilnice za gnojico,
vodovodi,
železne cevi,
svinčene cevi,
gumijeve cevi,
konopnene cevi,
priprave za točenje piva,
priprave za sladok d,
omare za led,
mlini za kavo in dišavo,
stroji za delanje klonas,
šivalni stroji,
priprave za petrolej,
železne blagajne,
železno pohištvo,
narizne tehtnice,
steherske tehtnice,
decimalne tehtnice,
tehtnice za živino,
tehtnice na drog i. t. d.
po zopet izdatno znižanih
cenah, vse pod dolgoletnim
jamstvom, po najugodnejših
plečilnih pogojih tudi na
obroke. Ceniki z več kot
400 slikami brezplačno in

franko! Dopisuje se v slovenskem jeziku. Prekupci in agenti za-
željeni! Piše naj se naravnost: 115-14

Ivan Schindler, Dunaj, III., Erdbergstrasse 12.

Spreten pomočnik

izučen stavbenega ključavničarstva
se sprejme takoj.

Pogoji in ponudbe naj se pošljejo na tvrdo g. **Bathelt**
v **Trkiču.** 190-3

Tapetnik in preprogar Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi
tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka.
Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske
mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu
dne 28. februarja 1904. 186-18

Vidmarci kaže kmetom moč
„Pakraških kapljic“ in „Slavonske
zeli.“

JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštom povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 kron, 24 stekleničic (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 stekleničic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 stekleničic (4 ducat) 16 kron, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 kron.

Manj kakor 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti hodenju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnihi in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 krone 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve naj-priljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vet ove in čitijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlo in vse druge boleznice, ki v sled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER**

Pomočnika
naprednega mišljenja za izdelovanje finega pohištva
sprejme v trajno delo
Josip Bernik
mizarski mojster v Selcih pri Škofji Loki.

Hamburg-Amerika

150-12

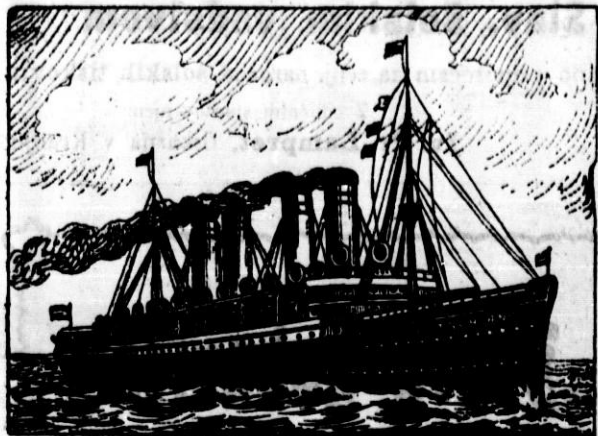
Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

System Balto

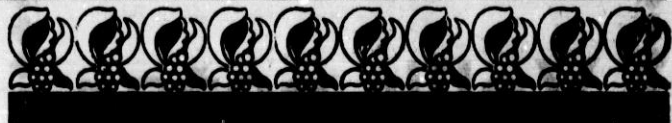

GOLDENE MEDAILLEN
BERLIN 1904

M. Podkrajšek frizer

za dame in gospode
Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-37
priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj z travniško priporočni gorke in mizlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las. Oddelek za dame s separativnim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenične kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-38

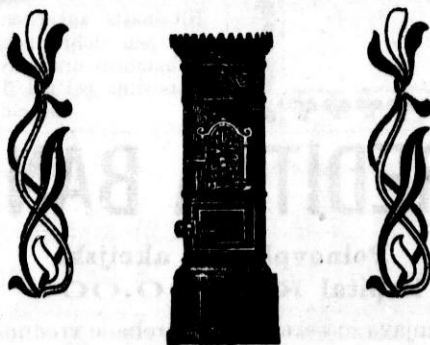

71-33

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trsje za obiljanje**

Zaloga vozniških plah in pokrival za komate.

stropov, vilite kotle. Veliko izbor slamoreznic, železnih peči

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
 samo s 13—45

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasitnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S I. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Slav. žolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila žolskih tiskovin
 Z odličnim spoštovanjem
Iv. Fr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
 v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
 pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, lit-rarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharjih knjigah nenavadne opreme, in konečno varča gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10—56

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
 izborno zalogo

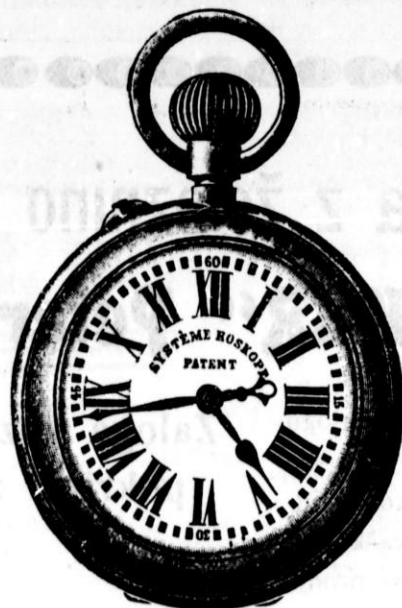
ur,

zlatnine
 in
 srebrnine

po
 najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in
 poštne prosto.

Razpošilja se na
 vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železnica; jem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša značka, gl. 6-50. 114—22

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu tvebanju.

17—45

Polnovplačani akcijski
 kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjžice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

97-26

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Specijalitete v nevestnih balah. Veliki prostori, prtično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešnik, miza, stensko ogledalo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-13

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Imam v kleti

177-7

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in pasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšajo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodec. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smeli rade tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se nara ujejo točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotnica se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.) 11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gaz., ki so s posebnim vpehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinec, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1860.

187-4

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Učenc

se sprejme pri
H. SUTTNER
155-10 urar v Kranju.

54-35

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile kore-
nine, z ali brez nebne plošče, iz **zavčuka**
kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in
obturatorji se izvršujejo po **najnovjej ih**
metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu
in **cementu** kakor tudi vse **zobozdrav-**
niške operacije izvršuje tu **specijalist**.

Odperto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Radi opustitve trgovine

prodaja se od dne 27. novembra raznovrstno **manufakturno**
blago pod lastno ceno pri

Mariji Ažman

198-1

nasproti g. H. Suttnerja, urarja v Kranju.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

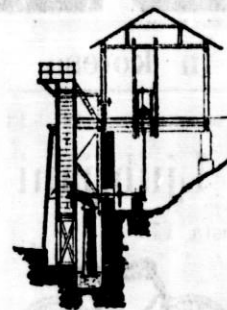
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne
križe, štedilnike i t. d. 103-25

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-28

lovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad
ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-21

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vposiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se za petičvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.